

bage af min jordiske Bane, end at denne Sag kunde bringes til en nogenlunde ønskelig Ende. Jeg siger: en nogenlunde ønskelig Ende; thi det forudsæer jeg vel, at Forholdene ere saa vanskelige, at ikke alle Knuder lade sig løse paa en saadan Maade, at det kunde være tilfredsstillende, selv endog for den fornøftigere Deel af Folket; men medens det saaledes er mit — og jeg er overbevist om, hele Regjeringens — Ønske, at denne Sag maatte saa snart som muligt bringes til en ønskelig Ende, saa har hverken jeg eller Regjeringens øvrige Medlemmer et saa ubetinget Ønske for at faae Sagen strax bragt istand, at man derfor skulde give efter i det, som man fandt vilde være skadeligt og fordærveligt. For det Første var der ikke opnaaet Noget ved at tilveiebringe i en Hast en Forfatning, naar denne Forfatning ikke var velordnet, ikke stemmede overeens med Landets Forhold, og derfor indseer Regjeringen ogsaa fra sin Side, at Rigsdagen maa have et lignende Ønske for at faae Sagen bragt istand, og at den derfor maa finde sig i, at ikke Alt bliver i Overensstemmelse med visse Ønsker. Regjeringen har jo ikke blot Leilighed til at udsætte Sagen, Noget, som den maa foretrække for at faae en ny Grundlov eller Forfatningslov for hele Staten, som ikke stemmer overeens med dens Overbeviisning; — foruden den Udvei at henholde Sagen, har den jo ogsaa i Virkeligheden en betydelig Udkomst til at indvirke paa Sagens Udfald ved den Stilling, som Sagen har faaet ved det Forbehold, hvormed Danmarks Riges Grundlov blev vedtaget af Kongen. Kongen har jo forbeholdt sig at ordne Alt, hvad der er nødvendigt paa Grund af de øvrige Statsdeles særlige Forhold til Danmark. Jeg skjønner heller ikke rettere, end at det er anerkjendt af den hele ærede Forsamling eller af hele det ærede Udvalg, som udgjør hele Forsamlingen, at dette Forbehold giver en Berettigelse til at ordne det, som vedkommer den hele Stat, og at man altsaa, uden Hensyn til om man skulde finde det ønskeligt eller ikke, maa finde sig i alle de Forandringer i Grundloven, der nødvendigviis følge af det Forhold, hvori Kongeriget Danmark staaer til de øvrige Statsdele, der i For-

bindelse dermed udgjøre Fællesstaten. Da dette findes anerkjendt i det ærede Udvalgs Betænkning og af de forskjellige Fractioner af samme, er jeg fri for at føre noget Beviis derfor, og jeg glæder mig over dette Fremskridt i Erkjendelsen, som har viist sig siden 1852, da man besvarede sig over den paatænkte Fællesforfatning, medens man nu aldeles opgiver denne Besværing, og derimod snarere besværer sig over, at der ikke lægges virksom Haand nok paa denne Fællesforfatning. (Monrad: Det er en Misforstaaelse!). Der er altsaa vistnok ogsaa fra den ærede Rigsdags Side god Grund til at ønske, at Sagen saa hurtigt som muligt bringes til Ende, og jeg er overbevist om, at der er flere af Rigsdagens ærede Medlemmer, og netop af de meest indflydelsesrige Medlemmer, der aldeles dele denne Overbeviisning, og som derfor ville række Haanden til en saadan Løsning af Opgaven, hvorved der kan tilveiebringes en billig og betryggende Ligevægt mellem de forskjellige Ønsker. Der kunde jo ogsaa være Spørgsmaal om, hvorvidt Regjeringen ikke ligefrem kunde være berettiget til at octroyere en Fællesforfatning, som udelukkede af Danmarks Riges Grundlov de Bestemmelser, der ligefrem høre til Fællesforfatningen, og efter Sagens Natur aldrig kunde beholde deres Plads i den særlige Forfatningslov for Danmark; men Regjeringen har fundet det rigtigst, at man først forhandlede Sagen med Rigsdagen (Monrad: Maa jeg bede om Ordet!), fordi man ønsker Rigsdagens bestemte og udtrykkelige Aerkjendelse af, at de Dele af den nu gjældende Grundlov, som Regjeringen vil udelukke fra den nye særlige Grundlov, nødvendigviis maae gaae ud af denne særlige danske Grundlov og forbeholdes Fællesforfatningsloven, og at den indseer, at naar de Dele, som hørte hjemme i Fællesforfatningen, vare tagne ud af Danmarks Riges Grundlov og overførte i Fællesloven, saa vil der i den danske Grundlov opstaae Huller, som paa anden Maade maatte udfyldes og knyttes til hinanden, samt at der er adskillige Øndringer, som det, ihvorvel de ikke med en ligefrem logisk Nødvendighed følge af, at Danmarks Riges Grundlov indskrænkes til Grundlov for Kongeriget Danmarks særegne Anlig-